

Відділ освіти Васильківської міської ради
Науково-методичний центр

Інформаційно - методичні матеріали

(для працівників закладів дошкільної освіти)



Васильків – 2018

ШАНОВНІ ПЕДАГОГИ-ДОШКІЛЬНИКИ!

Остання п'ятниця вересня – Всеукраїнський день дошкільного працівника.

У 2018 році Всеукраїнський день дошкілля припадає на 30 вересня.

Також, на початку жовтня чаклунка-осінь дарує нам своє неповторне

свято – День Учителя. Ці свята - Ваш Успіх, Радість,

Натхнення, Талант, Розум, Краса і Сила.

Тож будьте завжди у полоні цих гармоній і відчуттів,

позитивних емоцій та перспектив.

Бажаємо Вам здоров'я й оптимізму, реалізації задуманого і здійснення мрій!

Що для Вас дошкілля?

Це, напевно, любов.

Це дитячі усмішки без зайвих промов.

Що для Вас дошкілля?

Це, напевно, життя...

Це недоспані ночі і проблеми буття.

Що для Вас дошкілля?

Це, напевно, краса,

Коли спокій душевний малят колиса.

То ж для Вас дошкілля -

Переконуюсь знов,

Це - життя, це - натхнення, це - основа з основ!

З повагою Тетяна Анатоліївна

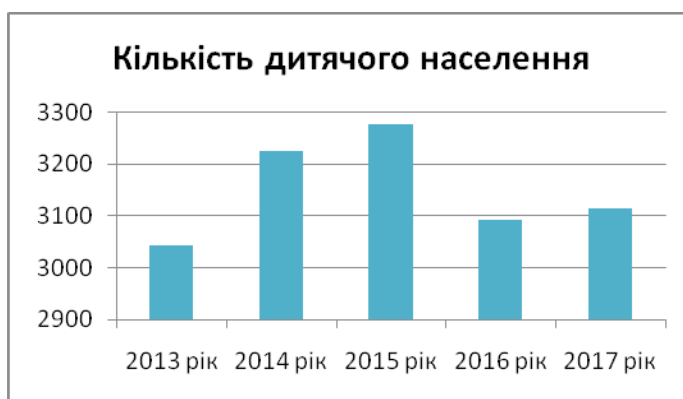


СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В МІСТІ

Одним із базових принципів Нової української школи є уявлення про безперервність освіти. Це означає, що процес виховання, навчання та формування особистості починається відразу від народження і триває по життєво. Водночас, держава визнає, що базовими етапами фізичного, психічного та соціального становлення особистості дитини є вік немовляти (до року), ранній вік (1-3 роки), передшкільний вік (від 3 до 6/7 років).

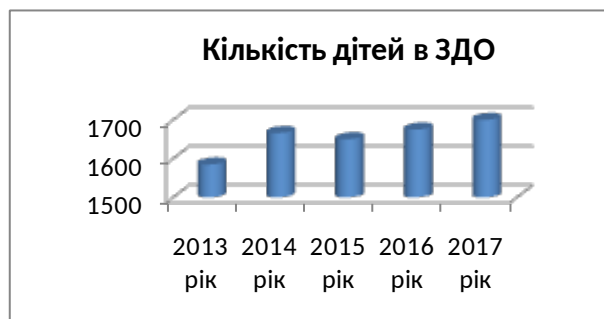
Саме тому дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні. Держава при цьому визнає пріоритетність дошкільної освіти та забезпечує умови для її здобуття.

Станом на 01.01.2018 року в місті проживає – 3113 дітей віком від народження до 6 років. Можна констатувати той факт, що показник народжуваності дітей зменшився. Але приріст дитячого населення в місті здійснюється за рахунок побудови нових будинків мікрорайонів.



Упродовж року діяльність відділу освіти в галузі дошкільної освіти спрямовувалася на збереження існуючої мережі освітніх закладів, на модернізацію матеріально-технічної бази, покращення умов перебування дітей в закладах дошкільної освіти.

Для задоволення потреб в отриманні дошкільної освіти в місті функціонує 11 дошкільних навчальних закладів та 1 навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа – дошкільний навчальний заклад», в яких виховується та навчається понад **1700** дітей віком від 2 до 6 років.



Протягом навчального року функціонувало 72 дошкільні групи. З них:

- 11 груп - для дітей раннього віку;
- 13 груп - для дітей молодшого дошкільного віку;
- 19 груп – для дітей середнього дошкільного віку;
- 19 груп – для дітей старшого дошкільного віку;
- 2 інклюзивні;
- а також, 8 різновікових груп, в тому числі 3 санаторні групи для дітей з латентною туберкульозною інфекцією.

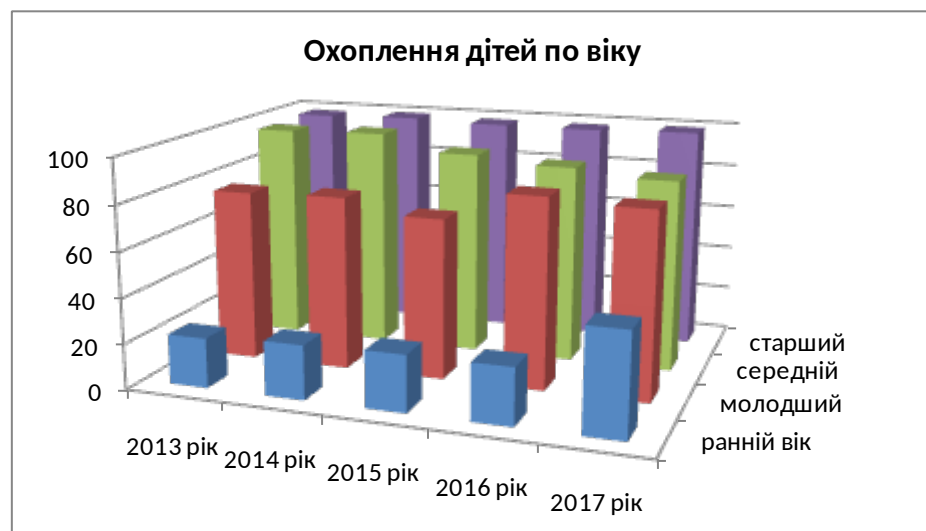


Середній показник чисельності дітей у дошкільних навчальних закладах міста з розрахунку на 100 місць у поточному році становив **118** дітей. З діаграми видно, що в зв'язку з відкриттям додаткових груп у ДНЗ № 4 «Сонечко» цей показник навантаження зменшився.



Також у закладах дошкільної освіти міста, відповідно до потреб батьків, здобувають дошкільну освіту діти і соціально незахищених категорій: це **16** дітей, які мають статус потерпілих внаслідок аварії на ЧАЕС, **160** дітей – із багатодітних та малозабезпечених сімей, **18** дітей із родин-переселенців із Донецької та Луганської областей та **10** дітей з інвалідністю.

Охоплення дітей дошкільного віку дошкільною освітою в місті на даний час складає 80%, що в порівнянні з минулими роками є сталим. Майже 100% охоплено дітей старшого дошкільного віку різними формами дошкільної освіти. Низьким залишається відсоток охоплення дітей раннього віку.



Із закладів дошкільної освіти до школи пішли 545 дітей старшого дошкільного віку, що в порівнянні з минулим роком кількість таких дітей дещо збільшилась.



При комплектації груп закладів дошкільної освіти на 2018/2019 навчальний рік на комісію поступило **547** заяв від батьків дітей віком від 2 до 6 років. Станом на червень 2018 року комісією по направленню дітей для зарахування до Васильківських закладів дошкільної освіти було направлено **471** дитина дошкільного віку віком від 2 до 6 років, з них **83** місця було надано позачергово. Укомплектовано **20** груп, з них:

- **8** груп для дітей молодшого дошкільного віку,
- **12** груп – для дітей раннього віку.

Доукомплектовано дітьми існуючі групи.

В умовах освітньої реформи, важливим завданням є забезпечення наступності між дошкільною і початковою ланками освіти, оскільки гармонійний розвиток особистості дитини у період дошкільного дитинства та старту шкільного життя – основа подальшого її успіху в умовах безперервної освіти. З цією метою всі педагоги, які в цьому навчальному році будуть працювати з дітьми старшого дошкільного віку брали участь у тренінгу з питання впровадження в освітню роботу з дітьми навчально-методичного комплексу «Впевнений старт». З вересня місяця **7** старших груп розпочнуть працювати за програмою «Впевнений старт», а це понад **170** дітей старшого дошкільного віку.

Вже третій рік діє для батьків електронна реєстрація дітей в дошкільні навчальні заклади міста, затверджена рішенням виконавчого комітету Васильківської міської ради. На даний час на електронній черзі перебуває **620** дітей від народження до 2 років.

Визначальним фактором впливу на якість дошкільної освіти та формування життєвої компетентності дошкільнят є педагог, його професійні та особистісні якості. освітній процес в закладах дошкільної освіти здійснюють **149** педагогів.

Органами місцевого самоврядування, за активної підтримки міської ради, батьків вихованців значна увага приділяється створенню сучасних умов у закладах дошкільної освіти. За кошти міського бюджету було:

- придбано пральні машини, холодильники;
- встановлено витяжні системи на харчоблоках ДНЗ № 3 та № 7;
- капітальний ремонт харчоблоку та приміщень ДНЗ № 6;
- утеплено фасад приміщення ДНЗ № 5,
- проведено капітальний ремонт вимощення приміщення ДНЗ № 5, № 8, № 1;
- найближчим часом буде оновлено ігрове обладнання на майданчиках в усіх закладах дошкільної освіти.

У всіх дошкільних навчальних закладах міста здійснено заходи щодо покращення матеріально-технічної бази. Завдяки залученню батьківських коштів покращено оновлено твердий і м'який інвентар, придбано сучасні дитячі меблі.

Пріоритетними завданнями на 2018/2019 навчальний рік вважаємо:

- активізацію співпраці закладів дошкільної та загальної середньої освіти щодо створення умов для успішного переходу дитини з першого рівня освіти до наступного;
- забезпечити реалізацію завдань наступності між дошкільною та початковою освітою в умовах Нової української школи. Сприяти запровадженню в освітню роботу з дітьми старшого дошкільного віку навчально-методичного комплексу «Впевнений старт»;
- забезпечити психологічний супровід, вирішення проблем соціалізації дошкільнят;
- забезпечити систематичне відвідування закладу дошкільної освіти вихованцями старшого дошкільного віку;
- продовжити роботу щодо організації сучасного освітнього середовища закладу дошкільної освіти, сприятливого для формування гармонійно розвиненої особистості та реалізації індивідуальних творчих потреб кожної дитини;
- забезпечити сучасну та зручну систему методичного сервісу для педагогів і батьків.

СИСТЕМА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

міста Василькова

станом на 01.01.2018 р.

Загальна кількість діючих закладів	12
Дошкільних навчальних закладів комунальної власності	11
Відомчих дошкільних навчальних закладів	-
Навчально-виховних комплексів «загальноосвітня школа – дитячий садок»	1
З них закладів загального розвитку	9
З них дошкільних закладів комбінованого типу	3
В них дітей:	1700
Всього педагогів в ДНЗ:	149
З вищою освітою:	79
Із середньою спеціальною;	70
Звання «старший вихователь»	4
Звання «вихователь-методист»	7
% охоплення дітей раннього віку дошкільними навчальними закладами	45%
% охоплення дітей дошкільного віку дошкільними навчальними закладами	78%



Циклограма

діяльності методиста НМЦ з питань дошкільної освіти на 2018/2019 навчальний рік

Понеділок

1. Індивідуальні консультації для батьків, педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів.
2. Ознайомлення з досвідом роботи педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.
3. Ознайомлення з науковими дослідженнями, пресою в галузі дошкільної освіти.
4. Засідання проблемної, творчої група вихователів міста (4 тиждень).

Вівторок

1. Методична допомога закладам освіти.
2. Індивідуальні консультації для завідуючих, вихователів-методистів дошкільних навчальних закладів, директора навчально-виховного комплексу.
3. Засідання школи малодосвідченого педагога (3 тиждень).

Середа

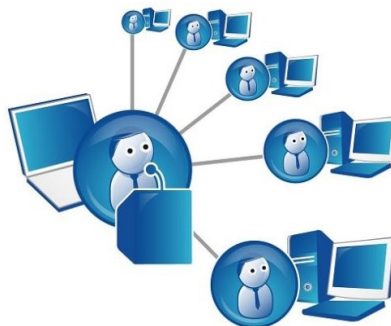
1. Індивідуальні консультації для батьків, педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів.
2. Проведення нарад для завідуючих закладів дошкільної освіти (4 тиждень).
3. Прийом батьків щодо запису та направлення дітей в ЗДО.

Четвер

1. Заняття в опорному закладі, засідання клубу творчих педагогів (1 тиждень).
2. Засідання методичного об'єднання вихователів (3 тиждень).
3. Засідання методичного об'єднання музичних керівників ЗДО (4 тиждень).
5. Засідання науково-методичної ради НМЦ (4 тиждень).

П'ятниця

1. Робота в науково-методичному центрі.
2. Засідання постійно діючого семінару для завідуючих та вихователів-методистів ЗДО (4 тиждень).
3. Засідання педагогічної студії для вихователів старших груп (1 тиждень).

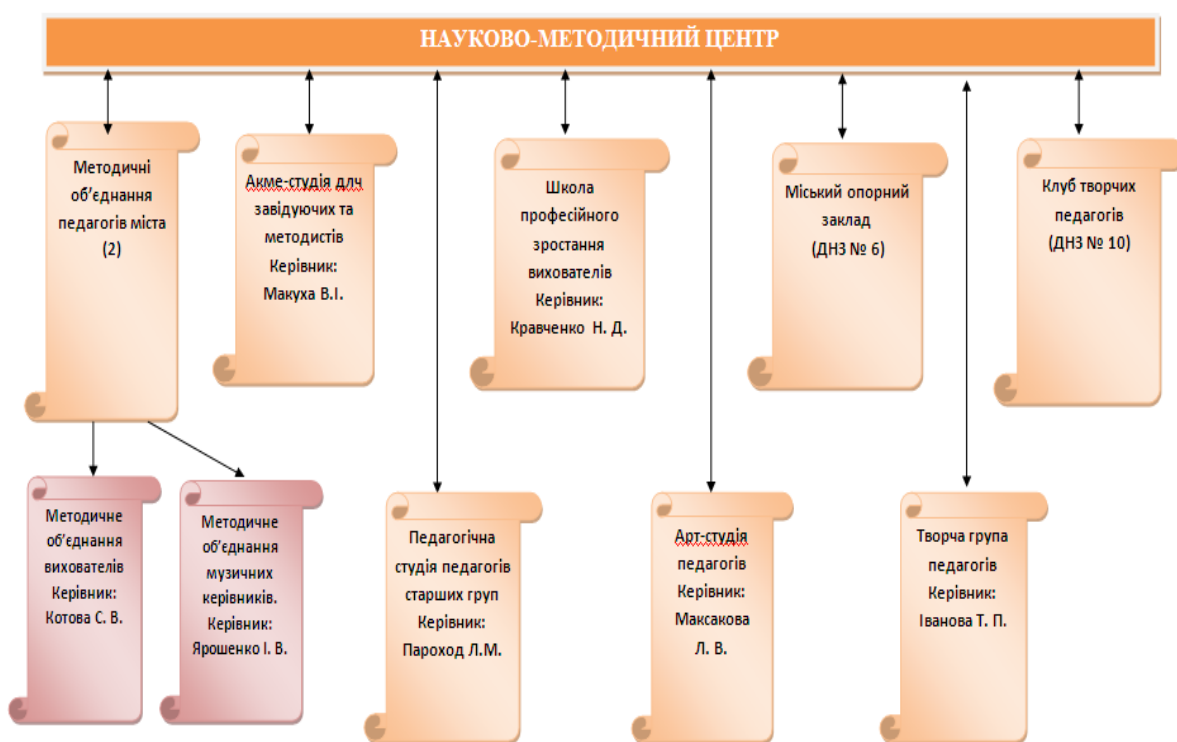


Науково-методична проблема дошкільної освіти

на 2018/2019 навчальний рік

«Інноваційний підхід до формування та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників»

Структура методичної роботи з педагогічними кадрами
закладів дошкільної освіти міста Василькова
на 2018/2019 навчальний рік





КАЛЕНДАР ОСНОВНИХ МАСОВИХ ЗАХОДІВ ТА ЗНАМЕННИХ ДАТ

Серпень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Міський огляд-конкурс</i> на краще облаштування розвивального життєвого простору в групах Васильківських закладів дошкільної освіти - <i>Міська педагогічна конференція</i> (28.08.2018) - <i>Секційні засідання</i> методичних об'єднань педагогів ЗДО (29.08.2018)
Вересень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Складання мережі</i> контингенту дітей ЗДО міста (до 04.09.2018) - <i>Тиждень безпеки дорожнього руху</i> (03.09.- 07.09.2018) - Проведення тарифікації. Складання мережі ДНЗ (до 05.09.2018) - <i>Олімпійський тиждень</i> (10.09. – 14.09.2018)
Жовтень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Заходи</i> з нагоди дня працівників освіти. - <i>Всесвітній день тварин</i>. Фотовиставки «Наші домашні улюбленці» (04.10.2018) - <i>Всесвітній день посмішки</i>. Участь в акції «Я дарую вам усмішку» (05.10.2018).
Листопад	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Засідання</i> міської атестаційної комісії. - <i>День української писемності та мови</i> (09.11.2018) - <i>Індивідуальні консультації</i> з теми формування соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку від 3 до 6 років за програмою «Афлатот» (за потребою) - <i>Тиждень толерантності</i> (12.11-16.11.2018)
Грудень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Засідання педагогічної студії</i> для вихователів старших груп (ДНЗ № 3, 03.12.2018) - <i>Засідання клубу творчих педагогів</i> (ДНЗ № 10, 06.12.2018) - <i>Навчально-методичне консультування</i> педагогів Васильківського ДНЗ № 5 (07.12.2018) - <i>Тиждень прав людини</i> (10.12.- 14.12.2018)
Січень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Засідання школи</i> професійного зростання вихователів (ДНЗ № 12, 15.01.2019) - <i>Навчально-методичне консультування</i> педагогів Васильківського ДНЗ № 3 (04.01.2019) - <i>Підготовка</i> та здача статистичного звіту ф 85к. Паспорти ЗДО (до 19.01.2019).
Лютий	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Ознайомлення з досвідом</i> роботи педагогів, що атестуються. - <i>Засідання клубу творчих педагогів</i> (ДНЗ № 7, 07.02.2019) - <i>Практичне заняття</i>. Використання інтернет-ресурсів для неперервної освіти педагогів закладів дошкільної освіти (ДНЗ № 4, 12.02.2019)
Березень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Місячник</i> педагогічної майстерності педагогів, що атестуються. - <i>Шевченківський тиждень</i> (04.03. – 08.03.2019) - <i>Тиждень дитячої книги</i> (18.03.- 22.03.2019) - <i>Семінар</i>. Дошкільна освіта за кордоном. Огляд сучасних інноваційних методик, які
Квітень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Підсумкові засідання</i> міської атестаційної комісії. - <i>Місячник</i> благоустрою територій ДНЗ. - Всесвітній день здоров'я (08.04.2019) - <i>Засідання клубу творчих педагогів</i> (ДНЗ № 10, 04.04.2019)
Травень	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Моніторинг</i> стану формування життєвих компетентностей дітей старшого дошкільного віку (13.05.-24.05.2019) - <i>День вишиванки</i> (17.05.2019) - <i>Нарада</i> для керівників методичних об'єднань. Підведення підсумків методичної



**Засідання акме-студії
для завідуючих
та вихователів-методистів
«Управлінський діалог»**

Під час засідань акме-студії учасники:

- будуть ознайомлені із інноваційними методиками та технологіями, які запроваджено в Євросоюзі для роботи з дітьми дошкільного віку;
- ознайомляться з парціальною альтернативною програмою формування культури інженерного мислення «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» (автор Крутій Л.В.), дізнаються про шляхи її реалізації;
- навчатися працювати в програмі «Курс: Дошкілля», застосовувати Google-форми в управлінській роботі;
- матимуть змогу обмінюватись досвідом роботи в питаннях оновлення розвивального життєвого простору в групах закладів та вносити свої проблемні питання для загального їх вирішення.

Тематика засідань:

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тема</i>	<i>ЗДО</i>
1.	26.10. 2018	Робота в програмі «Курс: Дошкілля» на сайті ko.isuo.org . Технологія «Стіни, які говорять», або своєчасне перетворення освітнього простору дошкільного навчального закладу	ДНЗ № 4
2.	21.12. 2018	Огляд інноваційних методик, які запроваджено в Євросоюзі для роботи з дітьми дошкільного віку. Освітні технології в закладах дошкільної освіти	ДНЗ № 7
3.	22.02. 2019	«STREAM-освіта дошкільників». Використання парціальної альтернативної програми формування культури інженерного мислення «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» в освітній діяльності з дітьми дошкільного віку (автор Крутій К.Л.)	ДНЗ № 5
4.	19.04. 2019	Використання Google-форм в роботі керівника закладу та вихователя-методиста	ДНЗ № 4



**Методичне об'єднання вихователів
закладів дошкільної освіти**

Проблема, над якою працює методичне об'єднання:

«Реалізація соціо-ігрового стилю роботи як ефективної педагогічної технології».

Методичне об'єднання у 2018/2019 навчальному році буде працювати над вирішенням завдань:

- створення умов для всебічного розвитку дітей дошкільного віку;
- реалізація соціо-ігрового стилю роботи педагогів з дітьми як ефективної педагогічної технології;
- запровадження в освітню роботу з дітьми програми соціальної та фінансової освіти дітей «Афлатот»;
- участь педагогічних працівників у професійних конкурсах різних рівнів.

Методична рада:

Котова

Світлана Вікторівна

керівник методичного об'єднання, вихователь, вихователь-методист Васильківського ДНЗ № 7 «Искорка»

Терещенко

секретар методичного об'єднання, вихователь Васильківського

Яна Григорівна

ДНЗ № 1 «Журавлик»

Семинар-практикум

№	Дата	Тема	Місце проведено.	Відповідальні
1.	15.11 2018 р.	<i>Соціо-ігровий стиль роботи педагога з дітьми як ефективна технологія в освітньому процесі закладу дошкільної освіти</i>	ДНЗ № 1 «Журавлик»	Котова С.В. Пароход Л.М.
2.	21.02. 2019 р.	<i>Панорама творчості. Здобутки педагогів у запровадженні програми соціальної і фінансової освіти дітей «Афлатот»</i>	ДНЗ № 9 «Тополька»	Дворнік Т.А. Котова С.В.



Методичне об'єднання музичних керівників закладів дошкільної освіти

I. Проблема, над якою працює методичне об'єднання

«Формування творчих здібностей у дітей дошкільного віку

в процесі музичної діяльності»

Методичне об'єднання у 2018/2019 навчальному році буде працювати над вирішенням завдань:

- познайомити педагогів із особливостями театралізованої діяльності, освітніми завданнями та змістом роботи з дітьми дошкільного віку;
- створити умови в закладах дошкільної освіти для організації різних видів театралізованої діяльності дітей.

Методична рада:

Ярошенко керівник методичного об'єднання, музичний керівник
Інна Вікторівна Васильківського ДНЗ № 10 «Ластівка»

Томашевська

Лариса секретар методичного об'єднання, музичний керівник
Михайлівна Васильківського ДНЗ № 12 «Дюймовочка»

Семінар-практикум

№	Дата	Тема	Місце проведен.	Відповідальні
1.	26.01. 2019 р.	<i>Розвиток творчих здібностей дітей у процесі театралізованої діяльності</i>	ДНЗ № 4 «Сонечко»	Ярошенко І. В. Паніна Ю. В.
2.	21.02. 2019 р.	<i>Панорама творчості. Музичний калейдоскоп</i>	ДНЗ № 9 «Тополька»	Дворнік Т. А. Ярошенко І. В.



ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ КУРСОВОЇ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГАМИ ДНЗ У 2018/2019 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

<i>Очний етап виїзних пролонгованих курсів для вихователів ЗДО</i>	
I етап – 15.08. – 17.08.2018	Вихователі ЗДО
II етап – 31.10. – 01.11.2018	
III етап – 30.01. – 31.01.2019	

Курси для завідуючих ЗДО	
05.11. – 07.11.2018 2 дні на вибір 29.11. – 30.11.2018	Іванова Т.П. Грицай Л.В. Телюк Л.Г. Омельчук К.Ф. Репета М.В.
Курси для вихователів-методистів ЗДО	
18.02. – 20.02.2019 2 дні на вибір 14.03. – 15.03.2018	Максакова Л.В. Турчин Н.В.
Курси з проблеми «Організація та зміст корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку, які мають особливі освітні потреби»	
03.12. – 14.12.2018	Пухляк А.А. Хованська О.М.
Курси з проблеми «Формування та розвиток здоров'язберезувальної компетенції дітей дошкільного віку»	
14.01. – 25.01.2019	Терещенко О.М.

МОНІТОРИНГОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- стан формування життєвих компетентностей дітей старшого дошкільного віку
(травень 2019 р.)



План роботи

міського опорного Васильківського дошкільного навчального закладу № 6 «Малятко» з теми «Формування в учасників освітнього процесу звичок, моделей поведінки, стилю життя, що відповідає потребам сталого розвитку»

Керівник: Сліпуха Надія Василівна – завідуюча Васильківським ДНЗ № 6 «Малятко»

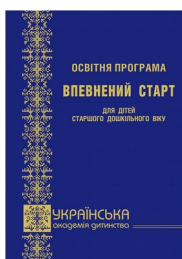
<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тема засідання</i>
1.	02.11. 2018	Особливості виховання соціально адаптованої, відповідальної та стратегічно мислячої особистості
2.	04.01. 2019	Формування відповідних досвіду і цінностей, необхідних для сталого розвитку, засобами художньо-творчого напрямку

3. 01.03. 2019 Виховання комунікабельної, екодружньої, здорової та впевненої дитини через ігрову та трудову діяльність
4. 03.05. 2019 Підсумки роботи міського опорного закладу. Презентація методичного посібника (з досвіду роботи членів опорного закладу)

**План - графік занять
школи професійного зростання вихователів
«Сходинки до успіху»**

Керівник: Кравченко Надія Дмитрівна, вихователь-методист Васильківського ДНЗ № 12 «Дюймовочка»

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тема засідання</i>
1.	16.10.2018 р.	Самоменеджмент як одна із ключових компетентностей педагога XXI століття
2.	15.01.2019 р.	Первинний економічний досвід – необхідна умова й результат економічної соціалізації і виховання дошкільників
3.	16.04 2019 р.	Сучасні підходи до організації роботи з мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку



**План-графік засідань
педагогічної студії вихователів старших груп з теми
«Впровадження в освітню роботу з дітьми старшого дошкільного віку
навчально-методичного комплексу «Впевнений старт».**

Керівник: Пароход Л.М., вихователь-методист Васильківського ДНЗ № 1 «Журавлик»

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тематика занять</i>
1.	03.09.2018	Теоретичні засади особистісного розвитку старшого дошкільника в умовах передшкільної освіти. Опрацювання тематичного блоку 1 «Порядок».
2.	03.12.2018	Змістові та концептуальні особливості застосування програмово-методичного комплексу «Впевнений старт». Опрацювання книги

3. 15.03.2019 вихователя частини II.
Психолого-педагогічні умови реалізації програмових завдань
Опрацювання книги вихователя частини III.

План роботи
клубу творчих педагогів з теми
«Формування здоров'язберігаючої компетентності учасників
освітнього процесу в закладах дошкільної освіти»



Керівник: Омельчук К.Ф.

Члени: Гурєєва О.П., Устименко К.П., Терещенко О.М., Веремій Я.Г.

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тема засідання</i>
1.	04.10.2018	Організація взаємодії медичних та педагогічних працівників в збереженні та зміцненні здоров'я дітей дошкільного віку
2.	06.12.2018	Сучасні підходи до оздоровлення дітей в умовах закладу дошкільної освіти.
3.	07.02.2018	Формування основ безпеки життєдіяльності у дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти
4.	04.04.2019	Використання інноваційних форм роботи в оздоровленні учасників освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.



План-графік
засідань арт-студії вихователів дошкільних навчальних закладів з теми
«Організація буккроссингу в умовах закладів дошкільної освіти»

Керівник: Максакова Людмила Василівна, вихователь-методист
Васильківського ДНЗ № 2 «Барвінок».

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тематика занять</i>
1.	22.10.2018	Ідея створення умов для книгооберту в закладі дошкільної освіти Види буккроссингу. Умови його облаштування
2.	24.12.2018	Створення проекту «Буккроссинг» в закладах дошкільної освіти міста
3.	25.03.2019	Звіт про реалізацію проекту. Огляд створених куточків для книгооберту

План-графік

**засідань творчої групи вихователів дошкільних навчальних закладів з теми
«Пізнавальний розвиток дітей дошкільного віку через організацію пошуково-
дослідницької діяльності»**

Керівник: Іванова Тетяна Петрівна, завідувача Васильківським ДНЗ № 4 «Сонечко».

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Тематика занять</i>
1.	26.11.2018	Формування дослідницької культури дітей дошкільного віку у проектній діяльності
2.	21.01.2019	STREAM- лабораторія як новий елемент предметно-розвивального середовища закладу дошкільної освіти
3.	22.04.2019	STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дошкільників

